

KIRJANPITO 22C00100

Luento 2: Kirjanpidon sääntely

- Kirjanpidon sääntely:
 - Kirjanpitolaki (KPL)
 - Kirjanpitoasetus (KPA)
- Tilinpäätöksen esittäminen
- Kirjanpidon yleiset periaatteet

KIRJANPIDON SÄÄNTELY

- Pitäisikö kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säädellä ja valvoa?:
 - Kuka säätelee? Viranomaiset, asiantuntijat vai markkinat:
 - Laki vs. vapaaehtoisuus:
 - Kirjanpitolaki
 - Kuka valvoo? Viranomaiset vs. markkinat:
 - TEM
 - PRH
 - FIVA
 - Tilintarkastus:
 - Tilintarkastuslaki.

KIRJANPIDON SÄÄNTELY

- Kirjanpitolaki (KPL 30.12.1997/1336) ja –asetus (KPA 30.12.1997/1339):
 - Muutos 1620/2015 voimaan 1.1.2016.
- EU:n tilinpäätösdirektiivi 26.6.2013 (2013/34/EU).
- IAS/IFRS –suositukset.
- Erityislait, kuten osakeyhtiölaki ja säätiölaki (KPL 8:5§).
- Kirjanpitolautakunta (KILA):
 - Ohjeita, lausuntoja ja neuvoja kirjanpitolain soveltamisesta.

KIRJANPIDON SÄÄNTELY

- Kirjanpidon pitämisen ja tilinpäätöksen laatimisen perussäännöstinä on kirjanpitolaki ja –asetus (KPL, KPA):
 - Yleisluontoinen ja antaa usein vain periaatteelliset ohjeet kirjanpitokysymysten ratkaisemiselle
 - Eräissä maissa yksityiskohtaisempi säännöstö, pyrkimyksenä antaa konkreettiset ohjeet ongelmatilanteisiin
 - KPL:n kattavuus erilaisiin käytännön ongelmatilanteisiin on hoidettu edellyttämällä "*hyvää kirjanpitotapaa*" (KPL 1:3§).

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KIRJANPIDON SÄÄNTELY

- Kirjanpitolaki (KPL 30.12.1997/1336):
 1. Yleiset säännökset
 2. Liiketapahtumien kirjaaminen ja kirjanpitoaineisto
 3. Tilinpäätös ja toimintakertomus
 4. Tilinpäätöseriin liittyvät määritelmät
 5. Arvostus- ja jaksotussäännökset
 6. Konsernitilinpäätös
 7. *Kumottu 2015 (Ammatinharjoittajan kirjanpito)*
 7. a) Kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittava tilinpäätös ja konsernitilinpäätös
 8. Erinäiset säännökset
 9. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KIRJANPIDON SÄÄNTELY

- Kirjanpitoasetus (KPA 30.12.1997/1339):
 1. Tuloslaskelma- ja tasekaavat
 2. Rahoituslaskelma ja liitetiedot
 3. Konsernituloslaskelma ja konsernitase
 4. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
 5. Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt
 5. a) *Soveltamisala (2015)*
 6. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KIRJANPIDON SÄÄNTELY

- VNA pien- ja mikroyritysten tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (30.12.2015/1753):
 1. Yleiset säännökset
 2. Pienyrityksen tuloslaskelma- ja tasekaavat
 3. Pienyrityksen liitetiedot
 4. Mikroyrityksen tuloslaskelma ja tase sekä liitetiedot
 5. Muut säännökset

	Pienyritys	Mikroyritys
Taseen loppusumma €	6 milj.	350 000
Liikevaihto €	12 milj.	700 000
Henkilömäärä kpl	50	10

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KIRJANPITOVELVOLLISUUS

- Kirjanpitovelvollisuus:
 - KPL 1:1§ Oikeushenkilön kirjanpitovelvollisuus mm.:
 - Osakeyhtiö
 - Osuuskunta
 - Avoin yhtiö
 - Kommandiittiyhtiö
 - Yhdistys
 - Säätiö.
 - KPL 1:1a§ Luonnollisen henkilön kirjanpitovelvollisuus:
 - Harjoittamastaan liike- tai ammattitoiminnasta
 - Ei maatalouden ja kalastuksen harjoittaja.

LIIKETAPAHTUMAT

- Kirjanpitoon on merkittävä liiketapahtumina (KPL 2:1 §):
 - Menot
 - Tulot
 - Rahoitustapahtumat sekä
 - Niiden oikaisu- ja siirtoerät.

KIRJANPITOTILIT

- Liiketapahtumat merkitään (KPL 2:2§):
 - Asian mukaan kirjanpitotileille (*kirjaus*)
 - Jokainen tili on pidettävä jatkuvasti sisällöltään samana
 - Kirjanpitovelvollisella tulee olla kultakin tilikaudelta kirjanpitotileistä selkeä ja riittävästi eritelty luettelo, joka selittää tilien sisällön (*tililuettelo*)
 - Kirjanpitoja ovat:
 - Pääkirjanpito, jonka kirjauksista johdetaan tilinpäätös
 - Mahdolliset osakirjanpidot, joista viedään tiedot pääkirjanpitoon yhdistelmäkirjauksina.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TILILUETTELO

- Tililuettelon laajuuteen ja yksityiskohtaisuuteen vaikuttavat kirjanpidolle asetettavat hyväksikäyttötehtävät, otetaan huomioon mm.:
 - Juoksevan kirjanpidon tarkoituksenmukainen hoitaminen, esim. yrityksen koko ja yhtiömuoto
 - Tilinpäätöksen laatiminen ja vaadittava tilinpäätösinformaatio (KPL, KPA)
 - Muun lainsäädännön asettamat vaatimukset, esim. verotus ja ennakonperintä
 - Yrityksen johdon tarvitsema informaatio toiminnan suunnitteluun, ohjaukseen ja valvontaan sekä tiedottamiseen, esim. tietoja toiminnoista, tuotteista, myynnistä ja vastuualueista.

RAPORTOINTIKOODISTON KEHITTÄMINEN

- Pyritään yhtenäistämään tilinpäätöstietojen raportointia viranomaisille.
- Tilinpäätöstietojen raportoinnin tiedontarpeet koottu yhtenäiseksi määrittäykseksi, Raportointikoodistoksi.
- Tilinpäätöstietojen sähköinen raportointi:
 - Patenti- ja rekisterihallitus
 - Verohallinto
 - Tilastokeskus.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KAHDENKERTAINEN KIRJANPITO

- Kirjanpitovelvollisen on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa (KPL 1:2§):
 - Ei pienet ammatin- ja liikkeenharjoittajat.
- Kahdenkertainen kirjanpito:
 - Kaikki kirjanpidon merkinnät (*kirjaukset*) tehdään aina vähintään kahdelle eri tilille siten, että kirjaukset ovat yhtä suuret.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

MILLÄ PERUSTEELLA KIRJATAAN?

(5)

- Kirjaamisperusteet (KPL 2:3 §):
 - Menon kirjaamisperusteena on tuotannontekijän vastaanottaminen ja tulon kirjaamisperusteena suoritteen luovuttaminen (*suoriteperuste*)
 - Meno ja tulo saadaan kirjata perustuen myös veloitukseen (*laskuperuste*) tai maksuun (*maksuperuste eli kassaperuste*)
 - Jos menot ja tulot kirjataan maksuperusteen mukaan, on ostovelat ja myyntisaamiset voitava jatkuvasti selvittää.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KIRJAAMISPERUSTEET

- Tilinpäätös on laadittava suoriteperusteella (KPL 3:3§).
- Lasku- ja maksuperusteisuuden oikaiseminen ja täydentäminen (KPL 3:4§):
 - Vähäisiä kirjauksia, jotka on tehty lasku- tai maksuperusteisesti, ei ole tarpeen oikaista ja täydentää suoriteperusteen mukaisiksi ennen tilinpäätöksen laatimista, ellei niiden yhteisvaikutus ole olennainen.
 - Siirtyvät erät, eli siirtosaamiset ja –velat.

TULO JA MENO VEROTUKSESSA (EVL 19§ ja 22§)

- Tulot ja menot verotuksessa suoriteperusteella:
 - Tulo on sen verovuoden tuottoa, jonka aikana se on saatu rahana, saamisena tai muuna rahan-arvoisena etuutena.
 - Meno on sen verovuoden kuluja, jonka aikana sen suorittamisvelvollisuus on syntynyt.
- Merkitykseltään vähäiset tuloerät/menoerät saadaan kuitenkin lukea sen verovuoden tuotoksi/kuluksi, jona niiden maksu on saatu/tapahtunut.

MISSÄ JÄRJESTYKSESSÄ KIRJATAAN? (6)

- Kirjausjärjestys (KPL 2:4§):
 - Kirjanpito on järjestettävä siten, että kirjauksia voidaan tarkastella aikajärjestyksessä ja asiajärjestyksessä:
 - Aikajärjestyksessä (*päiväkirja, eli peruskirjanpito*)
 - Asiajärjestyksessä (*pääkirja, eli pääkirjanpito*).

ESIMERKKI

- Tosite 1 5.9.20x1

Hankitaan pakettiauto 15 000,00, maksu pankkitililtä
per Autot an Pankki 15 000,00

- Tosite 2 10.9.20x1

Asiakas Oy maksaa laskunsa 4 000,00 pankkitilille
per Pankki an Myyntisaamiset 4 000,00

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

ESIMERKKI PÄIVÄKIRJASTA

PÄIVÄKIRJA

Tulostuspvm 30.9.20x1

Nro	Pvm	Selite	Tili	Nimi	Debet	Kredit
1	5.9.20x1	Pakettiauto	1260	Autot	15000,00	
	5.9.20x1	Pakettiauto	1910	Pankkitili		15000,00
	30.9.20x1				15000,00	15000,00
2	10.9.20x1	Asiakas Oy	1600	Myyntisaamiset		4000,00
	10.9.20x1	Asiakas Oy	1910	Pankkitili	4000,00	
	30.9.20x1				4000,00	4000,00

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

ESIMERKKI PÄÄKIRJASTA

PÄÄKIRJA

Pvm 1.9. - 30.9.20x1

Tulostuspvm 30.9.20x1

Tili/nro	Selite	Pvm	Debet	Kredit	Saldo
1260	Autot	1.9.20x1	0,00	0,00	0,00
1	Pakettiauto	5.9.20x1	15000,00		15000,00
		30.9.20x1	15000,00	0,00	15000,00
1600	Myyntisaamiset	1.9.20x1	9700,00	0,00	9700,00
2	Asiakas Oy	10.9.20x1		4000,00	5700,00
		30.9.20x1	9700,00	4000,00	5700,00
1910	Pankkitili	1.9.20x1	27000,00	0,00	27000,00
1	Pakettiauto	5.9.20x1		15000,00	12000,00
2	Asiakas Oy	10.9.20x1	4000,00		16000,00
		30.9.20x1	31000,00	15000,00	16000,00

KIRJAUSJÄRJESTYS

- Kirjausjärjestys (KPL 2:4§):
 - Käteisellä rahalla suoritettavat maksut on kirjattava päiväkohtaiseen järjestykseen.
 - Muut kirjaukset ja osakirjanpitojen yhdistelmäkirjaukset pääkirjanpitoon saadaan tehdä kuukausikohtaisesti tai muulla vastaavalla jaksotuksella, jollei muuta edellytetä muussa laissa.

MILLOIN KIRJATAAN? (7)

- Kirjausajankohta (KPL 2:4§):
 - Käteisellä rahalla suoritettavat maksut on kirjattava viipymättä
 - Muut kirjaukset on tehtävä siinä ajassa, että:
 - 1) Ilmoitukset viranomaiselle verotusta tai muuta tarkoitusta varten voidaan laatia ajantasaisesta kirjanpidosta; ja
 - 2) Se, joka on vastuussa yhteisön tai säätiön kirjanpidosta vastuussa, voi täyttää valvontavelvollisuutensa.
- Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. (KPL 3:6§)

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

MISTÄ KIRJATAAN? (8)

- Kirjausten on perustuttava tositteeseen (KPL 2:5, 7§ ja 10§):
 - Päivätyjä ja järjestelmällisesti numeroituja tai muuten yksilöity
 - Todentaa liiketapahtuman
 - Liiketapahtuman, tositteen ja kirjauksen välisen yhteyden tulee olla vaikeuksitta todettavissa
 - Menotositteesta käytävä selville vastaanotettu tuotannon-tekijä, tulotositteesta luovutettu suorite sekä vastaanotto- tai luovutusajankohta
 - Maksun todentavan tositteen tulee olla maksun saajan tai maksun välittäneen rahalaitoksen tms. antama

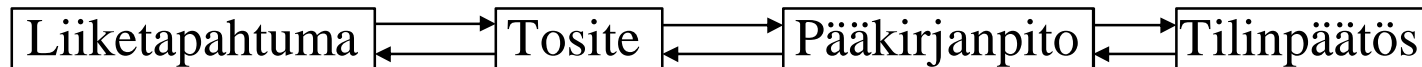
Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TOSITE

- Tosite laadittava ja varmennettava itse, jos ei saada ulkopuoliselta
- Oikaisu- ja siirtokirjauksen todentava tositemuoto varmennettava
- Tositteita tulee käsitellä ja säilyttää niin, että niiden sisältöä voi vaikeuksitta tarkastella ja tarvittaessa tulostaa selväkielisessä muodossa
- Tositetta ei saa muuttaa tilinpäätöksen tms. ilmoituksen jälkeen
- Säilytettävä 6 vuotta
- Tilinpäätös, toimintakertomus, kirjanpidot, tililuettelo sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistoista säilytettävä 10 vuotta.

KIRJAUSKETJU

- Kirjausketju (KPL 2:6§):
 - Kirjanpito on järjestettävä niin, että liiketapahtumien, tositteiden ja kirjausten yhteys mahdollisten osakirjanpitojen kautta pääkirjanpitoon ja siitä tilinpäätökseen on vaikeuksitta todettavissa kumpaankin suuntaan:

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TILIKAUSI

- Tilinpäätös laaditaan tilikaudelta. (KPL 3:1 §)
- Tilikausi on 12 kuukautta. (KPL 1:4 §)
- Tilikausi saa olla 12 kuukautta lyhempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta:
 - Toimintaa aloitettaessa
 - Toimintaa lopetettaessa
 - Tilinpäätöksen ajankohtaa muutettaessa.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TILIKAUSI

- Kirjanpitovelvollisen kaikilla liikkeillä on oltava sama tilikausi.
- Ammatin- ja liikkeenharjoittajan tilikautena on aina kalenterivuosi:
 - Jos pitää kahdenkertaista kirjanpitoa, saa tilikauden alkamisen ja päättymisen valita vapaasti.
- Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävällä suomalaisella tytäryrityksellä tulee olla sama tilikausi kuin emoyrityksellä. (KPL 6:5 §).

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TILIKAUSI JA VEROVUOSI

- Verotuksessa (VerML 3§):
 - Verovuosi on kalenterivuosi
 - Jos tilikausi ei ole kalenterivuosi, se tai ne tilikaudet, jotka ovat kalenterivuoden aikana päättyneet.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TILIKAUDEN TILINPÄÄTÖS

- Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka sisältää (KPL 3:1 §):
 - 1) *tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavan taseen;*
 - 2) *tuloksen muodostumista kuvaavan tuloslaskelman;*
 - 3) *varojen hankintaa ja niiden käyttöä selvittävän rahoituslaskelman, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö;*
 - 4) *taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä olevat tiedot (liitetiedot).*

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TILIKAUDEN TILINPÄÄTÖS

- Kustakin taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman erästä on esitettävä vastaava tieto viimeistä edelliseltä tilikaudelta (*vertailutieto*).

MUU TILINPÄÄTÖSAINEISTO

- Taseen kaavat (KPA 1:6-7§)
- Tuloslaskelman kaavat (KPA 1:1-5§)
- Rahoituslaskelma (KPA 2:1§).
- Toimintakertomus (KPL 3:1§ , OYL 8:3-11§).
- Liitetiedot (KPA 2:2-11§ , OYL 11:6a-8§).
- Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt (KPL 3:13§ ; KPA 5:1§)
 - Liitetietotosite (KPL 2:5b§).

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMINEN JA LAATIMINEN

- Tilinpäätös ja toimintakertomus on esitettävä (KPL 3:5 §):
 - Suomen tai ruotsin kielellä
 - Euromääräisenä.
- Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä (KPL 3:6 §).

TULOSLASKELMA

- Tuloslaskelma kuvaa kuinka tilikauden tulos on muodostunut:

$$\begin{aligned} & \text{Tilikauden tuotot} \\ - & \text{Tilikauden kulut} \\ \hline = & \text{Tilikauden tulos} \end{aligned}$$

TULOSLASKELMA

- Tuloslaskelmakaavat (KPA 1:1-4§):
 - Kululajikohtainen (1§)
 - Toimintokohtainen (2§)
 - Aatteellinen yhteisö ja säätiö (3§)
 - Kiinteistö (4§)
- Kirjanpitolautakunnan yleisohje tuloslaskelman ja taseen esittämisestä 21.11.2006.

TULOSLASKELMA (KPA 1:1-2§)

- Tilikauden tuotot ja kulut:
 - Varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut:
 - Tuotot:
 - Liikevaihto
 - Liiketoiminnan muut tuotot
 - Kulut:
 - Kululajikohtaisesti (KPA 1:1§)
 - Toimintokohtaisesti (KPA 1:2§)
 - Rahoituksen tuotot ja kulut
 - Tilipäätössiirrot ja tuloverot.

TULOSLASKELMA (KPA 1:1-2§)

- Varsinaisen toiminnan kulut:
 - Kululajikohtaisesti:
 - Materiaalit ja palvelut
 - Henkilöstökulut
 - Poistot ja arvonalentumiset
 - Liiketoiminnan muut kulut
 - Toimintokohtaisesti:
 - Hankinnan ja valmistuksen kulut
 - Myynnin ja markkinoinnin kulut
 - Hallintokulut
 - Liiketoiminnan muut kulut.

KULULAJIKOHTAINEN (KPA 1:1§)

TULOSLASKELMA pp.kk. - pp.kk.vv

LIKEVAIHTO

- + Liiketoiminnan muut tuotot
- Materiaalit ja palvelut
- Henkilöstökulut
- Poistot ja arvonalentumiset
- Liiketoiminnan muut kulut

= LIIKEVOITTO

+/- Rahoitustuotot ja -kulut

= VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

+/- Tilinpäätössiirrot

- Tuloverot

= TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

TOIMINTOKOHTAINEN (KPA 1:2§)

TULOSLASKELMA pp.kk. - pp.kk.vv

LIKEVAIHTO

- Hankinnan ja valmistuksen kulut
- = Bruttokate
- Myynnin ja markkinoinnin kulut
- Hallinnon kulut
- + Liiketoiminnan muut tuotot
- Liiketoiminnan muut kulut

= LIIKEVOITTO

+/- Rahoitustuotot ja -kulut

= VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

+/- Tilinpäätössiirrot

- Tuloverot

= TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

TASE

- Tase kuvaa tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa:
 - Varat = Pääomat.
- Tasekaava (KPA 1:6§)
- Kirjanpitolautakunnan yleisohje tuloslaskelman ja taseen esittämisestä 21.11.2006.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TASE (KPA 1:6§)

TASE pp.kk.vv

VASTAAVAA (rahojen käyttö)

VASTATTAVAA (rahojen lähde)

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet
Aineelliset hyödykkeet
Sijoitukset

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus
Saamiset
Rahoitusarvopaperit
Rahat ja pankkisaamiset

OMA PÄÄOMA

Osake- tms. pääoma
Arvonkorotusrahasto
Käyvän arvon rahasto
Uudelleenarvostusrahasto
Muut rahastot
Edellisten tilikausien voitto (tappio)
Tilikauden voitto (tappio)

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

PAKOLLISET VARAUKSET

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen
Lyhytaikainen

POIKKEAMINEN KAAVOISTA

- Kaavojen muuttaminen:
 - Esittämistavan jatkuvuus (KPA 1:8§):
 - Esittämistapaa ei saa muuttaa, ellei tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi
 - Yksityiskohtaisempi esittäminen (KPA 1:9§):
 - Saadaan täydentää välisummilla ja uusilla erillä, jollei vaaranna oikeaa ja riittävää kuvaa
 - Jos on tarpeen tilikauden tuloksen muodostumisen tai tase-erien selventämiseksi
 - Erien yhdisteleminen (KPA 1:10§):
 - Saadaan yhdistellä tiettyjä eriä; oikea ja riittävä kuva
 - ”Nollarivejä” ei saa esittää (KPA 1:11§).

MUU TILINPÄÄTÖSAINEISTO

- Rahoituslaskelma (KPA 2:1 §).
- Toimintakertomus (KPL 3:1a§ , OYL 8:3-11§).
- Liitetiedot (KPA 2:2-10§ , OYL 11:6a-8§).
- Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt (KPL 3:13§ ; KPA 5:1 §).

RAHOITUSLASKELMA JA TOIMINTAKERTOMUS

- KPL (3:1 §):
 - Rahoituslaskelma, jos:
 - Suuryritys (1:4c§)
 - Yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö (1:9§)
 - Toimintakertomus, jos:
 - Julkinen osakeyhtiö
 - Osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys
 - Yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

MUUT KUIN TALOUDELLISET TIEDOT (2016-)

- KPL 3a luku: *Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista:*
 - Soveltamisala:
 - Suuryritys (1:4c§)
 - Yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö (1:9§)
 - Tiedot kuinka huolehditaan:
 - 1) Ympäristöasioista
 - 2) Sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista
 - 3) Ihmisoikeuksien kunnioittamisesta
 - 4) Korruption ja lahjonnan torjunnasta.

LIITETIEDOT

- Liitetiedot koskien (KPA 2:2-10§) mm.:
 - Tilinpäätöksen esittämistapa
 - Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
 - Tuloslaskelma
 - Taseen vastaavat
 - Taseen vastattavat
 - Käypään arvoon merkitseminen
 - Tuloverot
 - Vakuudet, vastuusitoumukset ja taseen ulkopuoliset järjestelyt.

TASE-ERITTELYT

- Tase-erittelyt (KPA 5:1 §):
 - Yksityiskohtaisesti ryhmittäin luetteloitava:
 - Pysyvät vastaavat
 - Vaihtuvat vastaavat
 - Vieras pääoma
 - Pakolliset varaukset.

PIEN- JA MIKROYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSTIEDOT

- Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (30.12.2015/1753):
 - Tuloslaskelma:
 - Voidaan esittää lyhennetty tuloslaskelma, ”Bruttotulos ”
 - Tase:
 - Voidaan esittää lyhennetty tase
 - Liitetiedot:
 - Pienyritys
 - Mikroyritys.

KIRJANPIDON YLEISET PERIAATTEET

- Kirjanpidon ja tilinpäätöksen yleiset periaatteet:
 - Hyvä kirjanpitotapa (KPL 1:3§)
 - Oikea ja riittävä kuva (KPL 3:2§)
 - Olennaisuus yleisenä tilinpäätösperiaatteena (KPL 3:2a§)
 - Muut yleiset tilinpäätösperiaatteet (KPL 3:3§).

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

HYVÄ KIRJANPITOTAPA

- Kirjanpitovelvollisen on noudatettava hyvää kirjanpitotapaa (KPL 1:3§).
- Hyvä kirjanpitotapa muodostuu mm.:
 - 1) KPL ja KPA sekä muu lainsäädäntö
 - 2) KILAn yleisohjeet, lausunnot ja ohjeet
 - 3) Kirjanpidon yleiset periaatteet
 - 4) Pörssin, ammatti- ja toimialajärjestöjen ohjeet, kv. tilinpäätössuosituksset (IAS/IFRS, USGAAP).

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

OIKEA JA RIITTÄVÄ KUVA

- Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva:
 - Toiminnan tuloksesta
 - Taloudellisesta asemasta
 - Olennaisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon kirjanpitovelvollisen harjoittaman toiminnan laatu ja laajuus.

Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tietoja, jotka on ilmoitettava toimintakertomuksessa, ei tarvitse ilmoittaa.

- *True and fair view*

OLENNAISUUS

- KPL 3:2a§ :
 - Seikka on olennainen silloin, kun:
 - sen pois jättämisen tai väärin ilmoittamisen
 - voidaan kohtuullisesti odottaa vaikuttavan päätöksiin,
 - joita tiedon käyttäjät tekevät yrityksen tilinpäätösten perusteella
 - Olennaisuuden arviointi tulee kohdistaa kokonaisuuteen:
 - Yksinään epäolennaiset seikat voivat yhdessä muodostua olennaiseksi
 - Voidaan poiketa KPL:n säännöksistä, jos ei olennainen.

YLEISET TILINPÄÄTÖSPERI- AATTEET

- Tilinpäätöstä laadittaessa ja tilinavausta tehtäessä noudatettaviin periaatteisiin kuuluvat (KPL 3:3§):
 - 1) Jatkuvuus; toiminnan oletetaan jatkuvan
 - 2) Johdonmukaisuus; tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja –menetelmien soveltaminen johdonmukaisesti tilikaudesta toiseen
 - 3) Sisältöpainotteisuus; huomion kiinnittäminen liiketapahtumien tosiasialliseen sisältöön eikä yksinomaan niiden oikeudelliseen muotoon (*asia ennen muotoa*)

YLEISET TILINPÄÄTÖSPERI- AATTEET

- 4) Varovaisuus; tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus
- 5) Tasejatkuvuus; tilinavauksen perustuminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen
- 6) Suoriteperusteisuus; tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioon ottaminen riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä
- 7) Erillisarvostus; kunkin hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävän erän erillisarvostus

YLEISET TILINPÄÄTÖSPERI- AATTEET

- 8) Netottamiskielto; taseessa vastaaviin ja vastattaviin kuuluvat erät ja tuloslaskelmassa tuotot ja kulut esitetään täydestä määrästäan niitä toisistaan vähentämättä, jollei yhdisteleminen ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

YLEISET TILINPÄÄTÖSPERI- AATTEET

- Varovaisuus edellyttää erityisesti, että tilinpäätöksessä otetaan huomioon:
 - Ainoastaan tilikaudella toteutuneet voitot
 - Kaikki poistot ja arvonalennukset vastaavista
 - Velkojen arvon lisäykset
 - Kaikki päättyneeseen tai aikaisempiin tilikausiin liittyvät, ennakoitavissa olevat vastuut ja mahdolliset menetykset, vaikka ne tulisivat tietoon vasta tilikauden päättymisen jälkeen.

- Kirjanpidon säätely
- Tilinpäätöksen esittäminen:
 - Tuloslaskelma
 - Tase
 - Kirjanpidon yleiset periaatteet:
 - Hyvä kirjanpitolata
 - Oikea ja riittävä kuva
 - Yleiset tilinpäätösperiaatteet.

TEHTÄVÄT 3

- Tehtävä 7:
 - **H.Haapavesi; *Tilinpäätöksen laatiminen.***
 - Kirjaa tehtävän liiketapahtumat tili- ja taseleille ja tee tilinpäätös tulos- ja tasetileille. Tarvitset tehtävässä seuraavia tilejä: Kassa, Pääoma, Tulot, Menot, Tulos ja Tase.
- Tehtävä 8:
 - **R.Pilkku; *Tilinpäätöksen laatiminen.***
 - Kirjaa tehtävän liiketapahtumat vientilausekkeina päiväkirjaksi ja pääkirjaksi tili- ja taseleille sekä laadi tilinpäätös tulos- ja tasetileille.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TEHTÄVÄT 3

- Tehtävä 9:
 - *Kirjanpidon pitäminen, kertausta*
 - Ota kantaa ovatko seuraavat väittämät oikein vai väärin.